

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

صنعت نفت نظام و اجراء در طرح‌ها و پروژه‌ها

معاونت امور مهندسی
اداره کل سیاست‌گذاری مهندسی و استانداردها

نسخه ابلاغ آزمایشی

تیرماه ۱۳۹۴

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نظام فنی و اجرایی طرح ها و پروژه های صنعت نفت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

تاریخ : ۱۳۹۴/۰۴/۱۸
شماره : ۹۴/۱۸۱۳۵۶
پیوست :

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

برتالی

معاونت امور مهندسی

«سال دولت و ملت، هم‌لی و هم‌زمانی»

معاونان محترم وزیر
معاونان محترم وزیر و مدیران عامل شرکت‌های اصلی
مدیران و رؤسای محترم واحدهای ستادی
مدیران عامل محترم شرکت‌های تابعه

نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

با سلام
احتراماً، به استناد جزء ۲ بند «الف» ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مبنی بر تهیه و تنظیم برنامه‌های راهبردی عملیات بالادستی و پایین‌دستی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی مطابق خط‌مشی‌ها و سیاست‌های ابلاغی و نظارت بر حسن اجرای آنها و به منظور تسهیل فرآیندهای اجرایی، تقویت نقش و تبیین جایگاه ذی‌نفعان کلیدی و دستیابی بهینه به اهداف طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت، نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت به عنوان جایگزین نشریه ۰۰۴ معاونت امور مهندسی، به شرح پیوست، برای اجرای آزمایشی به مدت ۶ ماه ابلاغ می‌شود. شایان ذکر است که سندنهایی پس از اخذ نظرات شرکت‌های تابعه (ظرف مدت حداکثر ۴ ماه) و تجمیع آن با نظرات مشاور، ابلاغ نهایی خواهد شد.

و هُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ

محمدرضا مقدم

سرپرست

رونوشت: جناب آقای مهندس زنگنه، وزیر محترم نفت؛ برای استحضار.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

پیشگفتار

یکسان‌سازی مفاهیم پایه‌ای و همسان‌سازی فرایندهای مطالعه و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت به عنوان سنگ بنای توسعه، بنیان تحقق برنامه‌ریزی‌های کلان کشور در راستای اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود. نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت به استناد جزء ۲ بند الف ماده ۳ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مبنی بر تدوین برنامه‌های راهبردی صنعت نفت، با رویکرد تخصصی به طرح‌های صنعت نفت به نحوی که پاسخگوی نیازهای خاص این بخش باشد، تدوین شده است و رویکردها و فرآیندهای اصلی، ساختارها، نقش ذینفعان و وظایف آنها در چرخه‌های طرح‌ها از مرحله پیدایش تا بهره‌برداری را تعیین می‌نماید. نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت بالاترین سند مرتبط با تعریف، برنامه‌ریزی و مدیریت طرح‌های موضوع بند ۳-۱ این سند است که منجر به تحقق اهداف مندرج در قانون نفت، قانون اصلاح قانون نفت و قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت می‌شوند و به منظور استقرار نظامی یکپارچه برای مدیریت کلیه مراحل طرح‌های صنعت نفت از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است. نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت، با برگزاری حدود هزار نفر ساعت جلسه و بررسی کارشناسی در شورای سیاست‌گذاری و کمیته تخصصی معاونت امور مهندسی وزارت نفت، با ترکیب اعضای زیر نهایی شده است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

اعضای شورای سیاست‌گذاری معاونت امور مهندسی:

۱- مهندس سید عماد حسینی	رئیس شورا
۲- مهندس احمد شفاعت	عضو شورا
۳- مهندس محمدرضا طبیب‌زاده	عضو شورا
۴- مهندس خشایار اسفندیاری	عضو شورا
۵- مهندس شهرام حلاج	عضو شورا
۶- مهندس منوچهر مایین	عضو شورا
۷- مهندس محمدرضا ابوطالب	دبیر شورا و رئیس کمیته تخصصی

اعضای کمیته تخصصی معاونت امور مهندسی:

۱- دکتر امیر فرجی	عضو کمیته تخصصی، طراح ساختار و نگارنده
۲- مهندس محبوبه سلیمانی	عضو کمیته تخصصی و نگارنده
۳- مهندس سیروس کاظم‌زاده	عضو کمیته تخصصی
۴- مهندس حمیدرضا نصرت‌پوریان	عضو کمیته تخصصی
۵- دکتر سید رامین اسعد سجادی	عضو کمیته تخصصی

مقدمه

نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت در شورای سیاست‌گذاری و کمیته تخصصی معاونت امور مهندسی، به عنوان سند جایگزین "نظام اجرایی طرح‌های صنعت نفت" نشریه شماره ۰۰۴ معاونت امور مهندسی و فناوری وزارت نفت، (ابلاغیه وزارتی شماره ۱۵۰۷-۳۲/۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۸) برنامه‌ریزی، طراحی و تدوین شده است. مدیریت راهبردی طرح یا پروژه، مفهومی عمومی برای تشریح چگونگی به‌انجام‌رسانی فرایندهای طراحی و ساخت پروژه از طریق تبیین مراحل اجرایی و روندها، تقدم و تاخر فعالیت‌ها، روابط قراردادی، حقوق، مسئولیت‌ها و تعهدات ذینفعان کلیدی در پروژه به‌منظور دستیابی بهینه به اهداف پروژه می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

برنامه‌ریزی، تدارک و تصمیم‌گیری در رابطه با مدیریت راهبردی پروژه، مهمترین وظیفه بخش کارفرمایی در فازهای اولیه طرح یا پروژه محسوب می‌شود. این نظام با هدف تشریح مفاهیم کلیدی که باید در فازهای مختلف پروژه مورد توجه قرار گیرند، در ۱۰ ماده طراحی و تنظیم شده است. مواد ۱ و ۲ به کلیات نظام و تعاریف اصطلاحاتی که نیاز به شرح داشته‌اند اختصاص یافته است. در ماده ۳ طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت از دو منظر نوع و اندازه تقسیم‌بندی شده‌اند. در ماده ۴ فازها یا مراحل طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت با هدف تعیین محدوده مسئولیت هر یک از ذینفعان در مراحل مختلف تنظیم شده است. این ماده با توجه به اینکه یک مرحله توسط تخصص‌های تقریباً مرتبط انجام می‌شود، بخش قابل توجهی از زمان پروژه را به خود اختصاص می‌دهد و خروجی کاملاً مشخصی دارد که به عنوان ورودی مراحل بعد شناخته می‌شود، توسعه یافته است. ماده ۵ به فرایندهای مدیریت طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت اختصاص یافته است و در ماده ۶ اسناد و مدارکی که برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت معتبر و ملاک عمل خواهند بود، طبقه‌بندی شده‌اند. ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت که مسئولیت انجام تمام یا بخشی از فازهای ماده ۴ را برعهده خواهند داشت، در ۱۰ مورد اصلی در ماده ۷ شناسایی شده‌اند. در ماده ۸ روش‌های مجاز واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت در دو بخش اصلی روش‌های مبتنی بر تامین منابع مالی طرح/پروژه که در آنها از منابع مالی بخش خصوصی استفاده می‌شود و روش‌های مبتنی بر نحوه انجام کار دسته‌بندی شده‌اند. مواد ۹ و ۱۰ به ترتیب به روش‌های انتخاب ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت و الزامات برنامه‌ریزی و مدیریت طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت می‌پردازند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ماده ۱- کلیات نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

۱-۱- هدف

ایجاد نظام و درک مشترک از اهداف، شیوه‌ها، عوامل و مراحل پدیدآوری طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت در چارچوب قوانین و مقررات کشور و وزارت نفت به منظور افزایش بهره‌وری از طریق ارتقای کارایی و اثربخشی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت.

۱-۲- دامنه کاربرد

طرح‌ها و پروژه‌های صنعتی/ساختمانی وزارت نفت و طرح‌ها و پروژه‌های صنعتی/ساختمانی مشارکتی وزارت نفت با بخش خصوصی که با بهره‌برداری از آنها اهداف مندرج در قانون نفت، قانون اصلاح قانون نفت و قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت محقق شود.

تبصره ۱: طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی، پژوهشی و یا فناوری اطلاعات در دامنه این سند قرار ندارند.

۱-۳- قوانین و مقررات حاکم

تمامی مراحل طرح‌ها و پروژه‌های وزارت نفت باید با قوانین کلان کشور از جمله قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، قانون نفت، قانون اصلاح قانون نفت، قوانین پنج‌ساله توسعه، قوانین بودجه سالانه و سایر قوانین موضوعه از جمله قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه‌های اجرایی آن و قوانین مربوط به بیمه و مالیات تطابق کامل داشته باشند.

۱-۴- بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط با طرح‌ها و پروژه‌ها طرح‌ها و پروژه‌های وزارت نفت باید در تطابق کامل با مفاد بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی اختصاصی وزارت نفت انجام شوند و اسناد فوق‌الذکر در شرایط وجود مدارک با مضامین مشابه، همواره در اولویت استفاده قرار دارند. چنانچه در مواردی اسناد بالا توسط وزارت نفت، تدوین و ابلاغ نشده باشد، لازم است ضمن اطلاع مراتب به معاونت امور مهندسی، به تشخیص امور حقوقی

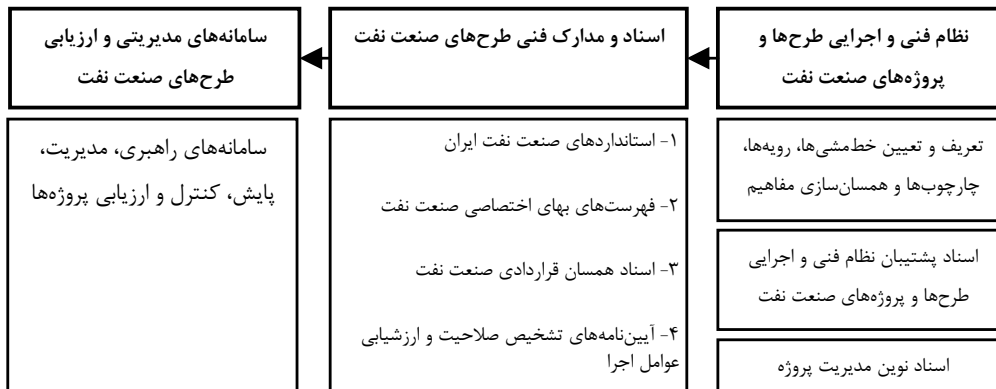

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

کارفرما از مناسب‌ترین اسناد و مدارک ابلاغ‌شده توسط مراجع ذیصلاح از جمله مجلس شورای اسلامی، هیات وزیران و یا سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور استفاده شود.

۵-۱- نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت، به عنوان بخشی از نظام جامع صنعت نفت، برای عملیاتی شدن با روندها و ابزارهایی که توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت طراحی، پیاده‌سازی و ابلاغ می‌شود، مطابق با نمودار ۱، پشتیبانی خواهد شد.

نمودار ۱- روند عملیاتی شدن نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

ماده ۲- تعاریف نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

۱-۲- نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت مجموعه مفاهیم، مبانی، روش‌ها و اسناد مربوط به مراحل و فرایندهای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت.

۲-۲- اسناد پشتیبان نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت مجموعه اسناد و مدارکی که به استناد مواد سند حاضر و با هدف تدقیق و یا تکمیل مفاهیم نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ می‌شوند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۲-۳- طرح

طرح در این نظام به مجموعه‌ای از پروژه‌های صنعتی/ساختمانی مرتبط با یکدیگر در حوزه نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش و پخش جهت نیل به هدف مشخص اطلاق می‌شود که با اتمام و بهره‌برداری از آن، هدف مورد انتظار از سرمایه‌گذاری تامین و بخشی از عملیات نفتی مندرج در قانون نفت محقق می‌شود.

۲-۴- پروژه

مجموعه فعالیت‌های موقتی با منابع معین برای دستیابی به نتایج منحصربه‌فرد و پایدار (محصول یا خدمات) که می‌تواند بخشی از عملیات یک طرح باشد.

تبصره ۱: واژگان طرح و پروژه در این نظام ممکن است بسته به نیاز مفهومی متن، معادل یکدیگر و یا به صورت طرح/پروژه به کار رفته باشند.

۲-۵- مدیریت طرح/پروژه

کاربرد دانش، مهارت‌ها و فنون در انجام فعالیت‌های طرح/پروژه به منظور تحقق اهداف، نیازها و انتظارات عوامل ذینفع از طرح/پروژه.

۲-۶- مهندسی ارزش

فرایندی سازمان‌یافته با هدف بررسی و تحلیل تمام فعالیت‌های یک طرح/پروژه در جهت بهبود کیفیت و کاهش هزینه‌ها.

۲-۷- مدیریت دانش

مبنایی سنجیده، صریح و اصولی برای تجدید و استفاده از دانایی در جهت افزایش تأثیر و بازگشت دانش مربوط به سرمایه‌گذاری در راستای دستیابی به اهداف سازمان کارفرما و ارتقای کیفیت انجام طرح‌ها و پروژه‌ها.

۲-۸- طرح/پروژه صنعتی وزارت نفت

طرح/پروژه‌ای که برای تبدیل نفت خام یا فرآورده‌های نفتی و استفاده از آنها بوسیله فناوری‌های تخصصی، ابزارآلات و ماشین‌آلات، اندازه‌گیری و کنترل، فناوری استخراج، تبدیل مواد خام و فرایندهای تولیدی نفت، گاز و پتروشیمی اجرا می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۹-۲- طرح/پروژه تکمیل شده

شرایطی که طی آن تعهدات طرفین به طور کامل انجام و اهداف مورد نظر از عملیات صورت پذیرفته محقق شده است.

۱۰-۲- طرح/پروژه تعطیل شده

شرایطی که طی آن فسخ قرارداد، خاتمه قرارداد یا انفساخ قرارداد به وقوع پیوسته است و اهداف مورد نظر از طرح/پروژه کنار گذاشته شده است. توقف طرح/پروژه یا تعلیق کار، در قالب مفاد قرارداد یا خارج از آن، از شمول این تعریف خارج است.

۱۱-۲- قرارداد همسان

سندی است که شرایط و ضوابط تبیین کننده تعهدات و حقوق طرفین در آن توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت یا سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور یا مراجع معتبر بین المللی تنظیم شده است و از آن بدون اعمال تغییر و یا اصلاح شرایط عمومی استفاده می شود.

۱۲-۲- فهرست بهای اختصاصی صنعت نفت

سندی که در آن بهای هریک از اقلام کاری و فعالیت های طرح ها و پروژه های نفتی متناسب با ویژگی ها و شرایط خاص رشته های صنعت نفت و براساس نرخ عوامل اختصاصی ذکر می شود و به صورت سالانه توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت ابلاغ می شود.

۱۳-۲- استانداردهای صنعت نفت ایران (IPS)

مجموعه اسنادی که در آنها حداقل الزامات مورد نیاز برای کارهای مهندسی، ساخت و نصب، انتخاب مواد و سایر مواردی از این دست، با هدف دستیابی به میزان مشخصی از کیفیت در یک زمینه خاص تعیین شده است و توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت ابلاغ می شود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ماده ۳- طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

۳-۱- طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت براساس نوع پروژه

طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت در دو بخش بالادستی صنعت نفت مشتمل بر کلیه مطالعات، فعالیت‌ها و اقدامات مربوط به اکتشاف، حفاری، استخراج، بهره‌برداری و صیانت از منابع نفتی و گازی، انتقال، ذخیره‌سازی و یا هر فعالیتی که منجر به برداشت بهینه و حداکثری از منابع نفت و گاز شود و نیز احداث و توسعه تأسیسات و صنایع وابسته، تحدید حدود برای عملیات تولید و قابل عرضه کردن نفت و گاز در حد جداسازی اولیه، صادرات، استفاده و یا عرضه برای عملیات پایین‌دستی و بخش پایین‌دستی صنعت نفت مشتمل بر کلیه مطالعات، فعالیت‌ها و اقدامات مربوط به عملیات تصفیه و پالایش در تأسیسات پالایشی جهت تولید فرآورده‌های نفت و گاز و استفاده از آنها برای تولید محصولات پتروشیمی و انتقال، ذخیره‌سازی، توزیع، فروش داخلی، صادرات و واردات فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی به شرح این بند می‌باشد. پروژه‌ها بر اساس نوع عبارتند از انجام هر یک از اقدامات مطالعه یا احداث یا توسعه یا بهبود کیفی یا تعمیرات اساسی در:

۳-۱-۱- پروژه‌های اکتشاف، حفاری و استخراج

۳-۱-۲- پروژه‌های سکوی‌های اقامت و بهره‌برداری

۳-۱-۳- مجتمع‌ها و واحدهای پالایشگاهی، پتروشیمی، کارخانجات گاز و گاز مایع و روغن‌سازی

۳-۱-۴- خطوط لوله نفت و گاز و تأسیسات وابسته (شامل تلمبه‌خانه‌ها، ایستگاه-های تقویت و کاهش فشار)

۳-۱-۵- انبارها و مخازن نفت

۳-۱-۶- پروژه‌های تعمیرات اساسی

۳-۱-۷- پروژه‌های بهبود کارایی انرژی/آب

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۳-۱-۸- پروژه‌های عمرانی/ساختمانی (مشمول بر بیمارستان و بهداری، مجتمع‌های رفاهی، ساختمان‌های اداری و مسکونی و خوابگاه‌ها)

تبصره ۱: پروژه‌های تعمیرات اساسی مشتمل بر تعمیرات زمان‌بندی شده شامل بازرسی، اصلاحات و یا انجام تغییرات لازم براساس دستورالعمل کارخانه تولیدکننده یا تعمیرات زمان‌بندی نشده حسب مورد بر روی تجهیزات، دستگاه‌ها، تاسیسات و خطوط لوله در صنعت نفت می‌باشد.

۳-۲- طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت براساس اندازه پروژه

۳-۲-۱- طرح‌ها و پروژه‌های بزرگ: طرح‌ها و پروژه‌هایی که برآورد هزینه هر یک از آنها از ۳۲۰۰ برابر حد نصاب معاملات بزرگ یا معادل ارزی آن بیشتر باشد.

۳-۲-۲- طرح‌ها و پروژه‌های متوسط: طرح‌ها و پروژه‌هایی که برآورد هزینه هر یک از آنها از ۶۵۰ برابر حد نصاب معاملات بزرگ یا معادل ارزی آن بیشتر و از ۳۲۰۰ برابر حد نصاب معاملات بزرگ یا معادل ارزی آن کمتر باشد.

۳-۲-۳- طرح‌ها و پروژه‌های کوچک: طرح‌ها و پروژه‌هایی که برآورد هزینه هر یک از آنها از ۶۵۰ برابر حد نصاب معاملات بزرگ یا معادل ارزی آن کمتر باشد.

تبصره ۲: تقسیم‌بندی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت براساس اندازه پروژه در این بند بمنظور تعیین یکی از معیارهای کمی جهت ساماندهی ساختارهای اجرایی طرح/پروژه در صنعت نفت صورت گرفته است و سایر تقسیم‌بندی‌ها در قوانین و مقررات از جمله قانون برگزاری مناقصات جایگاه قانونی خود را دارند.

تبصره ۳: حد نصاب معاملات به استناد تبصره ۱ ماده ۳ قانون برگزاری مناقصات به صورت سالانه توسط هیات محترم وزیران تصویب و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۴: مبنای محاسبه معادل ارزی هزینه‌های پروژه، نرخ رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

تبصره ۵: چنانچه در هر مرحله از طراحی و اجرای طرح/پروژه، برآورد کل هزینه از سقف طبقه‌بندی که طرح/پروژه در آن واقع شده است تجاوز نماید، طرح/پروژه مشمول ضوابط دسته بالاتر خواهد شد.

ماده ۴- مراحل طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

منظور از مرحله عبارت است از مجموعه فعالیت‌های هماهنگ و به هم پیوسته طرح یا پروژه که در بازه زمانی مربوطه برای تولید اقلام قابل تحویل به عنوان ورودی مراحل بعد انجام می‌گیرد. تعریف عناوین طرح‌ها و پروژه‌ها محصول برنامه‌ریزی‌های کلان و از بالا به پایین به شرح زیر می‌باشند:

(الف) تعیین اهداف بلندمدت کشور (سند چشم انداز)

(ب) تعیین استراتژی‌های بلندمدت

(ج) تدوین برنامه‌های بلندمدت

(د) تدوین برنامه آمایش ملی و منطقه‌ای (توزیع جمعیت، نوع فعالیت و تعیین مکان طرح‌ها با توجه به مزایا)

(ه) تدوین برنامه‌های ۱۰ ساله (طرح‌های مشخص با امکان‌سنجی مقدماتی)

(و) تدوین برنامه‌های ۵ ساله (انتخاب طرح‌هایی که امکان‌سنجی مقدماتی مناسب‌تری دارند و تهیه گزارش امکان‌سنجی دقیق‌تر)

(ز) تدوین برنامه‌های یکساله (بودجه) و انتخاب طرح‌ها با امکان‌سنجی نهایی

۴-۱- تعریف طرح/پروژه (Project Initiation)

مجموعه اقدامات لازم برای رسیدن به بهترین راه حل تبدیل تقاضا به عنوان طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت به منظور ایفای الزامات مقرر در قوانین حاکم است.

۴-۲- مطالعات امکان‌سنجی (Feasibility Study)

مجموعه مطالعاتی است که به منظور بررسی جنبه‌های مختلف طرح/پروژه مشتمل بر فنی، مالی، اقتصادی و اجتماعی، زیست محیطی و ایمنی انجام می‌پذیرد و در

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

بخش‌های مطالعات فرصت، مطالعات امکان‌سنجی اولیه و مطالعات امکان‌سنجی نهایی تکامل می‌یابد.

تبصره ۱: در طرح‌ها و پروژه‌هایی که به علت شرایط ژئوتکنیکی و لرزه‌خیزی، زمین‌شناسی و آب‌شناسی ساختگاه، لازم است مطالعات و طراحی تاحدی توسعه یابد که برآوردهای حاصله دقت مورد نیاز را پاسخگو باشد، مطالعات امکان‌سنجی آنها باید براساس طراحی پایه انجام شود.

تبصره ۲: کارفرما موظف است گزارش مطالعات و برنامه‌ریزی شیوه تامین منابع مالی طرح/پروژه را به استناد ماده ۹۳ قانون محاسبات عمومی و ماده ۱۰ قانون برگزاری مناقصات، به عنوان سند مبنای حل و فصل دعاوی مرتبط با منابع مالی، مشتمل بر فرایندهای شناسایی، تامین و تخصیص منابع مالی مورد نیاز برای طرح/پروژه و با تمرکز بر منابع تامین و یا به‌روزرسانی جریان‌های نقدینگی ورودی برای طرح/پروژه در مرحله مطالعات امکان‌سنجی تهیه و به معاونت امور مهندسی وزارت نفت ارسال کند.

کارفرما باید روش‌های مختلف تامین منابع مالی، از جمله استفاده از منابع دولتی، استقراض یا فاینانس، فروش اوراق مشارکت، روش‌های پروژه‌ای مطابق با بخش الف ماده ۸ سند حاضر و یا هر روش مقتضی دیگر را مطابق با قوانین، شناسایی و امکان‌سنجی نماید و جهت استفاده از مناسب‌ترین گزینه براساس ملاحظات قانونی و قراردادی، شرایط اقتصادی و تحلیل ریسک‌ها برنامه‌ریزی و اقدام نماید.

۳-۴- طراحی مفهومی (Conceptual Design)

اولین بخش از فرآیند طراحی طرح/پروژه است که براساس راه‌حل‌های بهینه پاسخگویی به تقاضا مبتنی بر دریافت نظرات ذینفعان کلیدی پروژه از جمله صاحبان لیسانس، تامین‌کنندگان کالا، تجهیزات و خدمات بمنظور انتخاب دانش فنی مناسب، تعیین سیمای کلی پروژه و تدوین مبانی طراحی در مراحل پایه و تفصیلی می‌باشد. در این مرحله فرایندهای اصلی و کارکرد سیستم‌های عمده

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

تشکیل‌دهنده طرح/پروژه تعیین می‌شود و بیش از یک گزینه برای برآورده ساختن هدف طرح/پروژه پیشنهاد می‌شود و در نهایت با انجام مجدد بخشی از مطالعات امکان‌سنجی در صورت نیاز، گزینه برتر مشخص می‌شود.

۴-۴- طراحی پایه (Basic Design)

بخشی از فرآیند طراحی است که طی آن بر مبنای سیمای کلی طرح/پروژه که در مرحله طراحی مفهومی مشخص شده است و با بررسی کامل و میدانی و انجام محاسبات مهندسی، مشخصات اجزای اصلی طرح یا پروژه تعیین می‌شود. در این مرحله فرایندها به روشنی تعیین و کارکردهای اصلی تمامی سیستم‌های تشکیل‌دهنده طرح/پروژه مشخص می‌شود.

۴-۵- مهندسی یکپارچه (FEED)

بخشی از فرآیند طراحی است که به منظور تدقیق طراحی پایه و یکپارچه‌سازی مبانی و الزامات طراحی تفصیلی شامل مشخص کردن نوع و ظرفیت تجهیزات اصلی، بسته طراحی فرآیند و سایر مبانی فنی با هدف تعریف دقیق نیازها جهت دریافت پیشنهادهای شفاف در فرآیند مناقصه‌گذاری (در روش‌هایی مانند EPC) انجام می‌شود.

۴-۶- طراحی تفصیلی (Detailed Design)

بخشی از فرآیند طراحی است که براساس نتایج طراحی پایه و مهندسی یکپارچه انجام می‌شود و طی آن مشخصات، نقشه‌ها و جزئیات اجرایی طرح یا پروژه در بخش‌های مختلف، مبتنی بر مهندسی ارزش، طراحی و تدوین شده و مدارک لازم برای انجام مراحل بعد با تمرکز بر اسناد تدارکات، ساختمان و نصب تهیه می‌شود، به نحوی که در روش متعارف دریافت پیشنهادهای شفاف در فرآیند مناقصه‌گذاری میسر باشد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۴-۷- خرید و تدارکات کالا و تجهیزات (Procurement)

مرحله‌ای از دوره عمر طرح/پروژه است که طی آن مواد و مصالح و اقلام حجمی، تجهیزات و اقلام اصلی و سایر ملزومات یا خدمات مهندسی خرید که در ایجاد محصول نهایی پروژه مصرف می‌شود و در آن باقی می‌مانند، خریداری و تدارک می‌شوند، مشتمل بر هماهنگی‌های فنی با تولیدکنندگان، فروشندگان و یا تامین‌کنندگان کالا، تجهیزات و خدمات.

خرید و تدارکات کالا و تجهیزات شامل برنامه‌ریزی و زمان‌بندی خرید، انتخاب مناسب‌ترین تجهیزات و پیش‌بینی خدمات پس از فروش، انتخاب بازرس فنی، تحویل کالا متناسب با مشخصات فنی، تهیه برنامه نگهداری کالا و تجهیزات در انبار، هماهنگی بین سازندگان کالا و تجهیزات، برنامه‌ریزی حمل و نقل و ترخیص از گمرک و تحویل کالا و تجهیزات برای نصب می‌باشد.

تبصره ۳: مواد و مصالح و اقلام حجمی عبارتند از اقلامی که براساس وزن، حجم یا طول، سفارش، خرید و انبار می‌شوند مشتمل بر مواد و مصالح موضوع فصل دوم نشریه شماره ۵۵، مشخصات فنی عمومی کارهای ساختمانی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور. تجهیزات و اقلام اصلی (کالاهای دیرساخت و یا دیرتحویل) عبارتند از اجزای سیستم که برای طراحی و تولید به زمان قابل توجه نیاز دارند (به طور میانگین ۱۲ تا ۲۴ ماه)، تعهدات مالی قابل توجه برای طرفین ایجاد می‌کنند و برای راه‌اندازی نهایی سیستم بحرانی و حیاتی محسوب می‌شوند، مشتمل بر موارد ذکرشده در تبصره ذیل بند ۳-۱ دستورالعمل نحوه جبران هزینه‌های ناشی از تغییرات نامتعارف قیمت تجهیزات در قراردادهای P، C، PC، EP و EPC شماره ۳۳۸۱-۲۸/۱ مورخ ۸۷/۲/۷ معاونت امور مهندسی و ساخت داخل وزارت نفت.

۴-۸- ساختمان و نصب طرح/پروژه (Construction & Installation)

در این مرحله براساس مطالعات، طراحی‌ها و تدارکات صورت پذیرفته و یا در حال انجام، طرح/پروژه به مرحله اجرا در می‌آید و برای راه‌اندازی و بهره‌برداری آماده می‌-

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

شود و مشتمل بر سازماندهی و برنامه‌ریزی اجرای پروژه، تدارک نیروی انسانی و ماشین‌آلات لازم جهت انجام فعالیت‌های ساختمان و نصب است. این مرحله شامل احداث زیرساخت‌ها و ساختمان‌های صنعتی و غیرصنعتی، نصب تجهیزات طرح/پروژه و همچنین تکمیل مکانیکی و پیش‌راه‌اندازی طرح/پروژه می‌باشد. تکمیل مکانیکی و پیش‌راه‌اندازی مشتمل بر مجموعه عملیات پس از تکمیل ساختمان و نصب، از قبیل انجام آزمایش‌ها، بازرسی‌ها، صدور گواهی‌نامه‌های لازم و هر نوع کارهای تکمیلی دیگر که به نحوی کار موضوع پیمان را آماده پیش‌راه‌اندازی کند می‌باشد، شامل لوپ‌چک‌ها، آغاز به کار اجزا و بخش‌های مختلف، شامل بخش‌های عمده اعم از تاسیسات و تجهیزات مکانیکی، برقی، لوله‌کشی، ابزار دقیق و مواردی از این دست، به نحوی که راه‌اندازی کل مجموعه بصورت یکپارچه ممکن شود. از مهم‌ترین فعالیت‌های این مرحله می‌توان به استقرار افراد کلیدی، تهیه برنامه‌های اجرایی، مدیریت کیفیت، HSE، برنامه‌ریزی ماشین‌آلات نصب، مدیریت تامین نیروی انسانی، اسناد فنی و نقشه‌ها و دستورالعمل‌های نصب با جزئیات کامل اشاره کرد.

۴-۹- راه‌اندازی طرح/پروژه (Commissioning)

فعالیت‌های پس از عملیات تکمیل مکانیکی و پیش‌راه‌اندازی از قبیل اخذ مجوزها، آزمایش‌ها، بازرسی‌ها، کنترل‌ها و به طور کلی انجام کارهای لازم برای قرارداد طرح/پروژه در شرایط عملیاتی، به منظور شروع بهره‌برداری و صدور گواهی‌های لازم است. این مرحله با ورود خوراک (مواد اولیه) به تاسیسات و کنترل فرایند و بررسی خروجی‌ها و مطابقت آنها با استانداردها و دستورالعمل‌ها آغاز می‌شود و تا رسیدن به ظرفیت اسمی ادامه دارد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۴-۱۰- بهره‌برداری از طرح/پروژه (Operation)

بهره‌برداری از نتیجه طرح/پروژه بر پایه مستندات، محاسبات و مفروضات طراحی و اطلاعات چون‌ساخت با حضور و استقرار کامل گروه بهره‌بردار طبق برنامه و دستورالعمل‌های بهره‌برداری و نگهداری انجام می‌پذیرد.

تبصره ۴: در تمامی مراحل تکمیل مکانیکی، پیش‌راه‌اندازی و راه‌اندازی حضور پیمانکاران، سازندگان تجهیزات و بهره‌بردار الزامی است.

تبصره ۵: مراحل تعریف شده در ماده ۴ نشان‌دهنده توالی فازها هستند، لیکن مراحل طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت لزوماً در راستای طولی یکدیگر قرار ندارند و ممکن است با یک یا چند مرحله دیگر همپوشانی و یا رابطه مسی‌سریع داشته باشند.

تبصره ۶: جزئیات دقیق و تفصیلی مربوط به اقلام قابل تحویل هر یک از مراحل تابع استانداردها، ضوابط و دستورالعمل‌های مربوطه با اولویت به ترتیب ذیل می‌باشند:
الف- استانداردهای صنعت نفت ایران IPS (به طور خاص IPS150 ، IPS200 ، IPS260 ، IPS280)

ب- ضوابط و دستورالعمل‌های معاونت امور مهندسی وزارت نفت.

ج- ضوابط و دستورالعمل‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

د- آیین‌نامه‌ها و مقررات داخلی شرکت کارفرمایی.

تبصره ۷: "راهنمای تعیین اقلام قابل تحویل مراحل طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت" با هدف عملیاتی شدن این ماده، توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ماده ۵- مدیریت طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

کارفرما به منظور دستیابی به حداکثر فایده از اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت، باید مجموعه فعالیت‌های لازم برای برنامه‌ریزی، سازماندهی، راهبری، هدایت و کنترل پروژه را هماهنگ نماید. مدیریت طرح/پروژه شامل اتخاذ رویکرد فرایندی و سیستمی، بکارگیری استانداردهای مدیریت پروژه، هماهنگی عوامل ذینفع، اتمام طرح/پروژه در مدت و اعتبار مصوب، استفاده موثر از نیروهای صلاحیت‌دار، تولید، جمع‌آوری، توزیع و مستندسازی اطلاعات و اسناد در زمان مقرر و به طور مناسب، مدیریت ریسک و تامین کالا و خدمات مورد نیاز طرح/پروژه از طریق فرآیندهای لازم در مدیریت پروژه می‌باشد.

۵-۱- ساختار سازمانی طرح/پروژه

ساختار زیرمجموعه مجری طرح/پروژه باید به نحوی سازماندهی شود که با اولویت رویکرد سازمانی پروژه‌ای، دست‌کم متخصصان زیر را شامل شود:

(الف) مسئول کنترل طرح/پروژه و کارشناسان مرتبط برای مدیریت، برنامه‌ریزی و کنترل حوزه‌های مهم مدیریت پروژه (مانند زمان، هزینه، کیفیت، ریسک، ایمنی و محیط‌زیست) و تهیه گزارش‌های دوره‌ای با هدف شناسایی علائم هشداردهنده اولیه جهت انعکاس به مجری؛

(ب) مسئول امور حقوقی و قرارداد و کارشناسان مرتبط؛

(ج) مسئول مالی و حسابداری پروژه و کارشناسان مرتبط؛

(د) مسئول امور فنی و مهندسی (با محدوده وظایف ارزشیابی و پایش فرایندهای طراحی، اجرا و بهره‌برداری) و کارشناسان مرتبط؛

(ه) مسئول مستندسازی (مشمول بر تجارب، دانش فنی، طبقه‌بندی نقشه‌های چون‌ساخت) و کارشناسان مرتبط؛

(و) مسئول امور کالا و کارشناسان مرتبط.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۵-۲- برنامه‌ریزی طرح/پروژه

برنامه‌ریزی تلاشی مستمر در سراسر طرح/پروژه است و باید با محدوده، اندازه و اهداف طرح/پروژه متناسب باشد و به صورت مستمر بازنگری شود. روند فرآیندهای برنامه‌ریزی باید از الگوها و چارچوب‌های استاندارد و تعریف‌شده تبعیت کند و با ترتیبی مشابه برای همه طرح/پروژه‌ها انجام شود.

فرآیندهای برنامه‌ریزی دست‌کم شامل این موارد است: برنامه‌ریزی‌های محدوده، زمان، هزینه و ریسک پروژه مشتمل بر تعریف محدوده، تعریف فعالیت‌ها و تعیین توالی آنها، برآورد مدت زمان فعالیت‌ها، برنامه‌ریزی تامین منابع، تهیه زمان‌بندی، برآورد هزینه، بودجه‌بندی و برنامه مدیریت دانش. همچنین لازم است بمنظور تسهیل تعاملات میان سایر فرآیندها نیز برنامه‌ریزی‌هایی مشتمل بر کیفیت، سازمان اجرایی، جذب نیروی انسانی متخصص و شایسته، ارتباطات، تدارکات و خرید انجام شود.

۵-۳- مدیریت به‌انجام‌رسانی طرح/پروژه

فرآیندهای به‌انجام‌رسانی طرح/پروژه دربرگیرنده فرآیندهای اصلی و فرآیندهای تسهیل‌کننده مشتمل بر اجرای برنامه طرح/پروژه، مدیریت فرآیندهای مطالعات و طراحی، کنترل و تضمین کیفیت، ایجاد و توسعه سازمان اجرایی، شناسایی تامین‌کنندگان کالا و خدمات، استعلام‌ها و فراخوان‌ها، برگزاری مناقصات، طراحی و مدیریت الگوهای قراردادی، مدیریت دانش و ایمنی می‌باشد. کارفرما باید گزارش تفصیلی اطلاعات عملکردی مرحله به‌انجام‌رسانی طرح/پروژه مشتمل بر اطلاعات زمانی، هزینه‌ای، کیفیت و مشکلات به‌انجام‌رسانی را به صورت ماهیانه و با شکل معین تهیه و به معاونت امور مهندسی وزارت نفت ارسال کند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۴-۵- پایش و کنترل به انجام رسانی طرح/پروژه

عملکرد طرح/پروژه باید به منظور شناسایی انحراف از برنامه، معیارها و مشخصات فنی بطور منظم توسط کارفرما یا نماینده وی، پایش و اندازه‌گیری شود. مغایرت‌ها در تمامی حوزه‌های طرح/پروژه باید کنترل شوند و مغایرت‌هایی که اهداف پروژه را تحت تاثیر قرار می‌دهند، باید با تکرار فرآیندهای مقتضی برنامه‌ریزی و با تمرکز بر فعالیت‌های زنجیره بحرانی و یا فعالیت‌هایی که اثرات ویژه‌ای بر طرح/پروژه دارند، مورد رسیدگی قرار گیرند. کنترل همچنین دربرگیرنده پیشنهاد و اتخاذ اقدامات اصلاحی بمنظور جبران کاستی‌ها نیز می‌باشد و دست‌کم مشتمل بر کنترل تغییرات محدوده طرح/پروژه، زمان‌بندی، هزینه، کیفیت، محیط‌زیست، ریسک‌ها و گزارش‌دهی عملکرد سیستم کنترلی می‌باشد.

۵-۵- پایان‌دهی طرح/پروژه

فرایندهای اصلی پایان‌دهی طرح/پروژه عبارتند از پایان‌دهی پیمان به منظور اتمام و حل و فصل دعاوی شامل رسیدگی به کلیه ارقام تعیین تکلیف نشده و پایان‌دهی اداری کار مشتمل بر تولید، جمع‌آوری و اشاعه اطلاعات برای مراجع صلاحیت‌دار برای رسمیت بخشیدن به پایان‌دهی طرح/پروژه که در برگیرنده ارزیابی طرح/پروژه و تدوین درس‌آموخته‌ها است. فرایند پایان‌دهی طرح/پروژه شامل فعالیت‌هایی از قبیل رسیدگی به حقوق اشخاص ثالث اعم از دولتی یا غیردولتی (مانند بیمه‌تأمین اجتماعی و مالیات)، تهیه صورت‌وضعیت قطعی، تحویل موقت، تحویل قطعی، رسیدگی به تاخیرات و یا تسریع در کار و رسیدگی به تضامین می‌باشد. کارفرما موظف است گزارش اختتام طرح/پروژه برای یک طرح/پروژه تکمیل‌شده یا به هر طریق تعطیل‌شده به عنوان مهمترین سند ارزیابی نهایی طرح/پروژه که مبتنی بر دستیابی یا کنار گذاشتن اهداف طرح/پروژه است را ظرف مدت دو ماه پس از تکمیل/تعطیل طرح/پروژه تهیه و به معاونت امور مهندسی وزارت نفت ارسال نماید. گزارش پایان‌دهی طرح/پروژه باید دست‌کم حاوی اطلاعات زمانی، هزینه‌ای،

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

مشکلات اجرایی و کلیه رخدادهای و ریسک‌های به وقوع پیوسته اعم از مثبت و منفی باشد.

تبصره ۱: ساختار برنامه‌ها، گزارش‌ها و فرم‌های موضوع این ماده را معاونت امور مهندسی وزارت نفت تهیه و ابلاغ می‌نماید.

ماده ۶- اسناد و مدارک اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

اسناد و مدارک طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت از نظر موضوع شامل اسناد مدیریت و اسناد پدیدآوری می‌باشد. این اسناد و مدارک دست‌کم باید با رعایت جنبه‌های کیفیت، هزینه، زمان، ایمنی، زیست‌محیطی و پدافند غیرعامل به منظور دستیابی بیشینه به اهداف طرح/پروژه و با در نظر گرفتن قوانین، مقررات و شرایط کشور تهیه شوند.

۶-۱- اسناد مدیریت طرح/پروژه

عبارت است از اسناد و مدارک مدیریت طرح/پروژه موضوع ماده ۵ این سند، مشتمل بر ساختار سازمانی طرح/پروژه، برنامه‌ریزی حوزه‌های مدیریت مشتمل بر زمان، هزینه، کیفیت و ریسک، گزارشات پیشرفت و کنترل، صورتجلسات، کاربرگ‌ها و مواردی از این دست.

۶-۲- اسناد پدیدآوری طرح/پروژه

عبارت است از مجموعه اسناد و مدارک مالی و فنی مشتمل بر اسناد مناقصات، قراردادهای صورتجلسات، نقشه‌ها، مشخصات فنی، دستورات تغییر، دستورات و فاکتورهای خرید و مواردی از این دست مشتمل بر اسناد مربوط به تعریف، طراحی، خرید و تدارکات، ساختمان و نصب، راه‌اندازی و بهره‌برداری از طرح/پروژه.

تبصره ۱: اسناد و مدارک مربوط به پدیدآوری طرح/پروژه باید مطابق با استانداردهای صنعت نفت ایران و سایر مقررات، آیین‌نامه‌ها و راهنماهای مراجع

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ذیصلاح قانونی و با اولویت اسناد معاونت امور مهندسی وزارت نفت در شرایط برابر تهیه شوند.

۶-۲-۱- اسناد قرارداد

به منظور واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت باید از اسناد قراردادی با اولویت زیر استفاده شود:

۱- اسناد همسان قراردادهای صنعت نفت که توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ می‌شوند.

۲- اسناد همسان قراردادی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

۳- اسناد همسان قراردادی مراجع معتبر بین‌المللی مانند فیدیک

۴- قراردادهای موردی؛ برای طرح‌ها و پروژه‌هایی که به صلاحدید کارفرما نیاز به تهیه شرایط خاص قراردادی خارج از اسناد همسان است، می‌توان پس از اعلام مراتب به معاونت امور مهندسی وزارت نفت جهت اطلاع، اقدام به تدوین قراردادهای موردی نمود. اسناد همسانی که شرایط عمومی آنها با توجه به مقتضیات طرح/پروژه مورد تغییر قرار گیرند، جزء قراردادهای موردی محسوب می‌شوند.

تبصره ۲: طرح‌ها/پروژه‌های توسعه میادین موضوع بند ۳-۱-۱ این سند (پروژه‌های بالادستی نفت و گاز) از شمول ضوابط اسناد قرارداد مستثنی هستند.

۶-۲-۲- فهرست‌های بها

به منظور برآورد هزینه‌های طرح/پروژه و همچنین انجام پرداخت‌های دوره‌ای طرح/پروژه در مرحله ساخت و نصب (موضوع بند ۴-۸ این سند)، باید به ترتیب از یکی از فهرست‌های بها با اولویت زیر و به عنوان مبنای قیمت‌گذاری و پرداخت استفاده شود:

الف) فهرست‌های بهای اختصاصی تاسیسات صنعت نفت که توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ می‌شوند.

ب) فهرست‌های بهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ج) فهرست‌های بهای موردی. چنانچه برای اجرای یک طرح/پروژه صنعت نفت، فهرست بهای اختصاصی آن رشته تدوین نشده باشد و همچنین امکان استفاده از فهرست بها با ردیف‌ها و اقلام کاری مشابه میسر نباشد، کارفرما می‌تواند از فهرست بهای موردی تهیه شده در سطح شرکت و خارج از بندهای ۱ و ۲ بالا استفاده نمایند. فهرست بهای موردی فوق باید براساس مشابه‌سازی با نرخ عوامل اختصاصی صنعت نفت و آنالیز اقلام کاری فهرست‌های موجود تهیه شود. فهرست بهای موردی به همراه آنالیز بها و مصوبات آن باید جهت اطلاع به معاونت امور مهندسی وزارت نفت ارسال شود.

تبصره ۳: طرح/پروژه‌هایی که به یکی از روش‌های مشروح بخش الف ماده ۸ (روش‌های مبتنی بر تامین منابع) واگذار شده‌اند، از شمول ضوابط پرداخت بر مبنای فهرست‌های بها مستثنی هستند.

۳-۲-۶- استانداردهای صنعت نفت ایران (IPS)

کلیه مراحل طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت باید در تطابق کامل با استانداردهای صنعت نفت ایران (IPS) اجرا شوند و تنها مرجع فنی ارزیابی کیفی مراحل طرح‌ها و پروژه‌ها، استانداردهای صنعت نفت ایران (IPS) می‌باشد.

تبصره ۴: چنانچه بنا به تشخیص کارفرما استانداردهای صنعت نفت ایران (IPS) در موضوع خاصی در دسترس نباشد و یا استفاده از سایر استانداردها سبب بهبود عملکرد، زمان یا هزینه طرح/پروژه شود، مرجع فنی می‌تواند توسط کارفرما از یکی از استانداردهای معتبر بین‌المللی انتخاب شود.

۴-۲-۶- معیارهای فنی، مهندسی، ایمنی و زیست‌محیطی طرح/پروژه

مجموعه آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و راهنماهای مرتبط با ضوابط فنی و مهندسی مشتمل بر مهندسی نفت و اکتشاف، ذخیره‌سازی و مخازن، فرایند و شیمی مواد، خطوط انتقال و مخابرات، مکانیکال، برق و ابزار دقیق، عمران، زلزله و

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

محیط‌زیست که توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ و یا حسب مورد معرفی یا پیشنهاد می‌شوند و می‌توانند اجباری، اختیاری یا راهنما باشند.

۶-۲-۵- بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با اجرای طرح/پروژه مجموعه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌هایی که در زمان اجرای طرح/پروژه به منظور پوشش شرایط نامتعارف و یا اصلاح رویه‌های موجود تدوین و ابلاغ می‌شوند مشتمل بر دستورالعمل‌های تعدیل و جبران مابه‌التفاوت‌های نرخ کالاها، با اولویت بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های معاونت امور مهندسی وزارت نفت و سپس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برای طرح/پروژه مشمول لازم‌الاجرا هستند.

تبصره ۵: چنانچه حسب ضرورت طرح/پروژه و در چارچوب قوانین، مقررات و مفاد این ماده، از اسناد و مدارک معاونت امور مهندسی وزارت نفت استفاده نشود و اسناد موردی ملاک عمل قرار گیرند، کارفرما باید ضمن اعلام موضوع به معاونت امور مهندسی وزارت نفت، در چارچوب‌های تعیین‌شده در قوانین کشور و اسناد و مدارک معاونت امور مهندسی وزارت نفت اقدام به تهیه مدارک موردی برای طرح/پروژه مورد نظر نماید.

ماده ۷- ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

۷-۱- کارفرما

شخصیتی حقوقی است که بنابر تکالیف قانونی مسئولیت پدیدآوری طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت را بر عهده دارد و یک طرف موافقت‌نامه یا قرارداد بوده و انجام موضوع موافقت‌نامه یا قرارداد را به طرف دیگر پیمان واگذار می‌کند.

۷-۲- مجری

شخصیتی حقیقی است که از طرف کارفرما وظیفه دارد با بکارگیری سایر عوامل مدیریت و اجرا و هماهنگی آنان طرح/پروژه را اجرا می‌نماید.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۳-۷- مدیر طرح

شخصیتی حقوقی است که به نمایندگی از طرف کارفرما حسب مورد مسئولیت مدیریت، کنترل و هماهنگی طرح/پروژه و مراحل اجرایی را در چارچوب قرارداد بسته شده با کارفرما بعهده دارد.

۴-۷- مهندس مشاور

شخصیتی حقوقی است که برای انجام خدمات مشاوره تشخیص صلاحیت شده است.

۵-۷- پیمانکار

شخصیتی حقوقی است که برای انجام خدمات پیمانکاری تشخیص صلاحیت شده است.

۶-۷- تولیدکننده/تامین کننده/فروشنده مواد و مصالح و یا تجهیزات

شخصیت حقیقی یا حقوقی واجد صلاحیتی است که کالا و یا تجهیزات طرح/پروژه را تامین می‌کند.

۷-۷- طراح- سازنده

شخصیتی حقوقی است که برای انجام توأم طراحی، تامین کالا و ساخت (تمام فعالیت‌های مرحله طراحی و اجرای کار) طرح/پروژه تشخیص صلاحیت شده است.

۸-۷- تامین کننده منابع مالی

سازمان، نهاد یا شخصیت حقیقی یا حقوقی که در چارچوب قانون، تامین و یا تخصیص منابع مالی طرح/پروژه را بر عهده دارد.

۹-۷- تامین کننده منابع مالی- طراح- سازنده

شخصیتی حقوقی است که برای انجام توأم تامین منابع مالی، مطالعات مهندسی، تامین و تدارک کالا و تجهیزات، اجرا و بهره‌برداری طرح/پروژه تشخیص صلاحیت شده است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۷-۱۰- بهره‌بردار

شخصیت حقوقی دریافت‌کننده نتیجه طرح/پروژه که متصدی بهره‌برداری و نگهداری آن است و در تمامی فرآیندهای پدیدآوری طرح/پروژه با کارفرما برای ایفای وظایف خود هماهنگی و مشارکت دارند.

تبصره ۱: نحوه تشخیص صلاحیت، شرح وظایف، نقش‌ها و مسئولیت‌های عمومی ذینفعان کلیدی طرح/پروژه‌های صنعت نفت بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های صادره توسط مراجع ذیصلاح تعیین می‌شود.

ماده ۸- روش‌های واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

روش‌های واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت عبارت است از مجموعه گزینه‌هایی که از طریق آنها دامنه کاری، ارتباطات قراردادی، محدوده تعهدات و مسئولیت‌های ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت در اقدامات مربوط به فعالیت‌های مراحل طرح/پروژه صنعت نفت مشخص می‌شود.

الف- روش‌های مبتنی بر تامین منابع مالی طرح/پروژه

۸-۱- روش‌های مبتنی بر واگذاری امتیاز

در این نوع از روش‌ها که به آنها مشارکت عمومی خصوصی نیز اطلاق می‌شود، قراردادهای بلندمدت با هدف تامین مالی، طراحی، ساخت و در صورت نیاز بهره‌برداری طرح/پروژه میان کارفرما و تامین‌کننده منابع مالی-طراح-سازنده منعقد می‌شود و با توجه به شرایط تامین مالی، نوع ساخت، بهره‌برداری، انجام پرداخت‌ها، بهای محصول، انتقال پروژه و مالکیت طرح/پروژه شامل مواردی از قبیل روش‌های زیر می‌باشد:

- ساخت، بهره‌برداری، انتقال (BOT)

در این روش ساخت و بهره‌برداری طرح/پروژه به یک تامین‌کننده منابع مالی-طراح-سازنده واگذار می‌شود و انتقال طرح/پروژه به کارفرما پس از طی مدت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

معینی محقق می‌شود. تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده مسئولیت کامل تجمیع و تامین تمامی خدمات طراحی، تدارک، ساخت، تامین مالی و بهره‌برداری از طرح/پروژه را به عهده دارد.

- ساخت، تملک، بهره‌برداری (BOO)

در این روش تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده نسبت به طراحی، ساخت، تملک، بهره‌برداری و نگهداری طرح/پروژه اقدام می‌کند و تعهدی برای انتقال طرح/پروژه ساخته شده به کارفرما ندارد. در این روش درآمد حاصل از اجرای طرح/پروژه به منظور جبران سرمایه اولیه و تحقق سود به تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده تعلق می‌گیرد و کارفرما به صورت مشتری و یا خریدار نهایی محصول طرح/پروژه باقی می‌ماند.

- ساخت، تملک، بهره‌برداری، انتقال (BOOT)

در این روش تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده، سرمایه‌گذاری لازم برای اجرای طرح/پروژه را تأمین کرده و بهره‌برداری به عنوان مالک از طرح/پروژه را برای مدت زمان معین برعهده می‌گیرد و پس از آن تأسیسات احداثی را به کارفرما منتقل می‌کند. واگذاری تملک به تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده در این روش، ریسک‌های سرمایه‌گذاری را در موارد غیرجذاب کاهش می‌دهد.

- ساخت، انتقال، بهره‌برداری (BTO) : در این روش تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده با لحاظ کردن ریسک‌ها و مخاطرات ناشی از افزایش هزینه‌های ساخت، طرح/پروژه را احداث کرده و در حالی که کارفرما پس از دوره ساخت مالک اصلی است، طی توافقنامه‌ای مسئولیت‌های دوره بهره‌برداری طرح/پروژه را انجام می‌دهد.

- ساخت، اجاره، بهره‌برداری، انتقال (BLOT) : در این روش تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده نسبت به ساخت طرح/پروژه اقدام کرده و کارفرما هزینه‌های مربوط به سرمایه‌گذاری را از طریق اجاره دادن طرح/پروژه طی یک توافقنامه که

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

شرایط و زمان‌بندی پرداخت‌ها در آن منعکس شده است، به تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده پرداخت می‌کند.

- نوسازی، بهره‌برداری، انتقال (ROT) : در این روش به منظور تعمیرات و بازسازی مستحقات، تاسیسات و یا بخش‌های زیربنایی قرارداد بین کارفرما و تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده منعقد می‌شود و تامین‌کننده منابع مالی - طراح - سازنده پس از انجام تعهدات پروژه، اقدام به بهره‌برداری می‌نماید و در این دوره درآمدهای حاصل از راه‌اندازی پروژه را کسب نموده و پس از استهلاک کامل سرمایه‌گذاری انتقال به کارفرما صورت می‌گیرد. تعمیرات و بازسازی می‌تواند در ساختمان و اثاثیه یا در ماشین‌آلات، دستگاه‌ها، تجهیزات، ابزارآلات با فناوری پیشرفته و غیره باشد.

- انواع قراردادهای بیع متقابل (Buy Back) : در این روش، موضوع قرارداد می‌تواند ارائه هرگونه خدمات از جمله اکتشاف، حفاری، طراحی، ساخت و تامین تجهیزات فرایندی به منظور تولید محصول باشد که اصل پول، سود و پاداش پیمانکار از محل درآمدهای حاصل از توسعه میدان طی برنامه زمانی توافق‌شده بازپرداخت خواهد شد.

ب- روش‌های مبتنی بر نحوه انجام کار

۸-۲- روش متعارف اجرای پروژه (Conventional System)

در این روش کارفرما از طریق قراردادهای جداگانه با مهندس مشاور و پیمانکار، طرح/پروژه را انجام می‌دهد. ابتدا طراحی در محدوده ریسک‌های مربوطه توسط مهندس مشاور تکمیل می‌شود و سپس اجرای طرح/پروژه به یک یا چند پیمانکار واگذار می‌شود تا کار بر اساس طراحی و مشخصات فنی تهیه‌شده به انجام برسد. مسئولیت عملکردی طرح/پروژه در این روش، به جز مواردی که به فرایندهای اجرایی پیمانکار مربوط می‌شود، برعهده کارفرماست. فرایندهای تدارکات و خرید بجز مواد و مصالح و اقلام حجمی (موضوع تبصره ۳ ذیل بند ۴-۷ این سند) در این روش برعهده کارفرماست.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۸-۳- روش مهندسی و تدارکات- ساخت (PC)

در این روش کارفرما از طریق یک قرارداد با مهندس مشاور، خدمات طراحی طرح/پروژه را واگذار می‌کند و سپس از طریق انتخاب یک یا چند پیمانکار خدمات تهیه و تامین کالا و تجهیزات و اجرای طرح/پروژه را تامین می‌نماید.

۸-۴- روش مهندسی- تدارکات و ساخت (EP)

در این روش کارفرما از طریق یک قرارداد با مهندس مشاور، خدمات طراحی و تدارکات طرح/پروژه را به صورت توأم تامین می‌نماید و در ادامه یک یا چند پیمانکار را برای ارائه خدمات نصب و اجرای طرح/پروژه انتخاب می‌کند.

۸-۵- روش مهندسی- تدارکات- ساخت (EPC)

در این روش کارفرما از طریق یک قرارداد با طراح- سازنده، خدمات طراحی، تهیه و تامین کالا و تجهیزات و ساختمان و نصب طرح/پروژه را واگذار می‌نماید. ریسک کارفرما در راه‌اندازی پروژه محدود به مسئولیت مرتبط با اطلاعاتی است که در مرحله مناقصه‌گزاری و یا مذاکره برای واگذاری قرارداد توسط کارفرما ارائه شده است و سایر ریسک‌های طرح/پروژه منجمله مسئولیت‌های عملکردی بر عهده طراح- سازنده است. محدوده وظایف طراح- سازنده در این روش از ابتدای مرحله طراحی پایه تا پایان مرحله راه‌اندازی است.

تبصره ۱: روش‌هایی که مبتنی بر مالکیت محصول طرح/پروژه توسط بخش غیردولتی هستند، باید بدون انتقال مالکیت نفت و گاز موجود در مخازن مورد استفاده قرار گیرند.

تبصره ۲: بخشی از وظایف کارفرما/ مجری در این نظام ممکن است با صلاحدید کارفرما/ مجری، بوسیله مهندس مشاور انجام شود.

تبصره ۳: بمنظور دستیابی به مناسبترین روش از گزینه‌های اشاره شده در بالا با توجه به شرایط و ویژگی‌های خاص هر طرح/پروژه، سند "راهنمای نحوه انتخاب

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

روش بهینه اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت " توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۴: گزارش توجیهی روش واگذاری انتخاب‌شده برای یک طرح/پروژه باید توسط کارفرما و یا نماینده وی براساس سند موضوع تبصره ۳ این ماده و یا سایر اسناد و مدارک معتبر تهیه شود.

تبصره ۵: سند "چارچوب توزیع نقش‌ها و مسئولیت‌های ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت" توسط معاونت امور مهندسی وزارت نفت تدوین و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۶: برای پروژه‌های زیرمجموعه یک طرح (یا زیربخش‌های یک مگا پروژه) می‌توان از یک یا چند روش مطرح در ماده ۸ استفاده نمود.

ماده ۹- روش‌های انتخاب ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

روش‌های انتخاب ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت عبارت است از مجموعه قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌هایی که جهت احراز صلاحیت، ارزیابی و انتخاب ذینفعان کلیدی موضوع ماده ۷ این سند لازم‌الاجرا هستند. رعایت قانون "حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم" مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ مجلس شورای اسلامی جهت اجرای مفاد این ماده الزامی است.

۹-۱- انتخاب مجری

انتخاب مجری در طرح‌ها یا پروژه‌های صنعت نفت کشور تابع آیین‌نامه احراز صلاحیت مجری نشریه شماره ۰۰۳ مورخ ۱۳۸۰/۹/۶ معاونت امور مهندسی و فناوری وزارت نفت است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۹-۲- انتخاب پیمانکار یا طراح- سازنده

۹-۲-۱- انتخاب پیمانکار و یا طراح- سازنده (موضوع بندهای ۷-۵ و ۷-۷ این نظام) تابع قانون برگزاری مناقصات مصوب مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۳ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه‌های اجرایی و بخشنامه‌های مربوطه است.

۹-۲-۲- واگذاری و اجرای طرح‌های مربوط به اکتشاف، توسعه، تولید، تعمیر و نگهداشت میادین مشترک نفت و گاز به استناد ماده ۱۱ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، با تایید وزیر نفت تابع آیین‌نامه معاملات شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۳۳۹/۴/۳۱ و شیوه‌نامه‌های مربوط به آن می‌باشد.

۹-۳- انتخاب مهندس مشاور

۹-۳-۱- انتخاب مهندس مشاور در طرح‌ها یا پروژه‌های صنعت نفت کشور تابع قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۸ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی موضوع بند "ه" ماده ۲۹ قانون برگزاری مناقصات می‌باشد.

۹-۳-۲- خدمات مشاوره طرح‌های مربوط به اکتشاف، توسعه، تولید، تعمیر و نگهداشت میادین مشترک نفت و گاز به استناد ماده ۱۱ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، با تایید وزیر نفت تابع آیین‌نامه معاملات شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۳۳۹/۴/۳۱، آیین‌نامه اختصاصی ارجاع کار به مهندسان مشاور طرح‌های صنعت نفت مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۱۴ و شیوه‌نامه‌های مربوط به آن می‌باشد.

۹-۴- انتخاب مدیر طرح

۹-۴-۱- انتخاب مدیر طرح در طرح‌ها یا پروژه‌های صنعت نفت کشور تابع قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۸ معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی موضوع بند "ه" ماده ۲۹ قانون برگزاری مناقصات می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۹-۴-۲- خدمات مدیریت طرح، طرح‌های مربوط به اکتشاف، توسعه، تولید، تعمیر و نگهداشت میادین مشترک نفت و گاز به استناد ماده ۱۱ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، با تایید وزیر نفت تابع آیین‌نامه معاملات شرکت ملی نفت ایران مصوب ۱۳۳۹/۴/۳۱، آیین‌نامه اختصاصی ارجاع کار به مهندسان مشاور طرح‌های صنعت نفت مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۱۴ و شیوه‌نامه‌های مربوط به آن می‌باشد.

۹-۵- انتخاب تولیدکننده/تامین‌کننده/فروشنده مواد و مصالح و یا تجهیزات انتخاب تولیدکننده، تامین‌کننده، فروشنده مواد و مصالح و یا تجهیزات تابع آیین‌نامه اجرایی منابع واحد دستگاه مرکزی وزارت نفت مورخ ۱۳۹۱/۷/۸ و سایر آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مرتبط از جمله آیین‌نامه اجرایی بند "ج" ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات می‌باشد.

۹-۶- اهم آیین‌نامه‌ها، شیوه‌نامه‌ها و بخشنامه‌های مربوط به انتخاب ذینفعان کلیدی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت به شرح جدول زیر است:

ردیف	موضوع	شماره	تاریخ تصویب	مرجع تصویب	مرجع ابلاغ
۱	قانون وظایف و اختیارات نفت	۱۰۱۱۸/۵۹۳	۱۳۹۱/۲/۱۹	مجلس شورای اسلامی	رئیس جمهور
۲	آیین‌نامه معاملات شرکت ملی نفت ایران و اصلاحات بعدی آن و بخشنامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مربوطه		۱۳۳۹/۳/۳۱	مجمع عمومی شرکت ملی نفت ایران	شرکت ملی نفت ایران
۳	آیین‌نامه اختصاصی ارجاع کار به مهندسان مشاور طرح‌های صنعت نفت		۱۳۸۱/۱۰/۱۴	معاونت امور مهندسی	معاونت امور مهندسی
۴	آیین‌نامه شورای هماهنگی منابع واحد دستگاه مرکزی	۲۸۹۴۰۰	۱۳۹۱/۷/۸	وزیر نفت	وزیر نفت
۵	قانون برگزاری مناقصات	۱۳۰۸۹۰	۱۳۸۳/۱۱/۳	مجلس شورای اسلامی	رئیس جمهور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ردیف	موضوع	شماره	تاریخ تصویب	مرجع تصویب	مرجع ابلاغ
۶	آیین‌نامه نظام مستندسازی و اطلاع‌رسانی مناقصات	۱۰۸۹۷۲/ت/۳۲۲۶۰	۱۳۸۵/۹/۵	هیأت وزیران	معاون اول رئیس جمهور
۷	آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۲۶ قانون برگزاری مناقصات	۸۴۲۱۷/ت/۳۳۷۷۲	۱۳۸۵/۷/۱۶	هیأت وزیران	معاون اول رئیس جمهور
۸	آیین‌نامه ارزیابی کیفی مناقصه‌گران (بند ج ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات)	۸۴۱۳۶/ت/۵۳۳۵۶۰	۱۳۸۵/۷/۱۶	هیأت وزیران	معاون اول رئیس جمهور
۹	آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره (بند ه ماده ۲۹ قانون برگزاری مناقصات) و اصلاحات بعدی آن	۱۹۳۵۴۲/ت/۴۴۲۹۸۶	۱۳۸۸/۱۰/۱	هیأت وزیران	معاون اول رئیس جمهور
۱۰	قانون اساسنامه هیأت رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات و آیین‌نامه اجرایی و دستورالعمل مربوطه	۶۰/۶۸۳۶۲	۱۲/۲۶ ۱۳۸۸	مجلس شورای اسلامی	رئیس جمهور
۱۱	دستورالعمل تعیین دامنه قیمت‌های متناسب پیشنهادی در مناقصات یک مرحله‌ای و دومرحله‌ای	۱۰۰/۶۵۶۶۳	۱۳۹۱/۸/۱۴	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
۱۲	آیین‌نامه تشخیص صلاحیت مشاوران و اصلاحات بعدی آن	۲۰۶۳۷/ت/۵۲۸۴۳۷	۱۳۸۳/۴/۳	هیأت وزیران	هیأت وزیران
۱۳	آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران و اصلاحات بعدی آن	۴۸۰۱۳/ت/۵۲۳۲۵۱	۸۱/۱۲/۱۱	هیأت وزیران	هیأت وزیران
۱۴	آیین‌نامه تشخیص صلاحیت پیمانکاران طرح و ساخت و اصلاحات بعدی آن	۵۸۵۶۷/ت/۵۲۱۸۱۱	۱۲/۲۲ ۱۳۸۰	هیأت وزیران	هیأت وزیران
۱۵	قانون منع مداخله وزراء، نمایندگان مجلس و کارکنان دولت در معاملات دولتی و کشوری		۱۰/۲۲ ۱۳۳۷	مجلس سنا	مجلس سنا
۱۶	آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی و اصلاحات بعدی آن	۴۲۹۵۶/ت/۵۲۸۴۹۳	۱۳۸۲/۸/۱۱	هیأت وزیران	هیأت وزیران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

ردیف	موضوع	شماره	تاریخ تصویب	مرجع تصویب	مرجع ابلاغ
۱۷	قانون استفاده از حداکثر توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم	۳۰۵۶۰	۱۳۹۱/۶/۶	مجلس شورای اسلامی	رئیس جمهور
۱۸	قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی	۱۷۷۰	۱۳۸۹/۱۲/۴	مجلس شورای اسلامی	رئیس جمهور

ماده ۱۰- الزامات برنامه‌ریزی و مدیریت طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت

موارد زیر باید در طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت رعایت شوند:

۱۰-۱- ماتریس مسئولیت عوامل ذینفع برای فعالیتهای مراحل مختلف طرح/پروژه باید به عنوان مبنای حل و فصل ادعاها و اختلاف‌های احتمالی توسط کارفرما تهیه شود.

۱۰-۲- کلیه مراحل اجرای طرح/پروژه باید در تطابق کامل با قوانین و ملاحظات پدافند غیرعامل، مقررات زیست‌محیطی و ایمنی باشد.

۱۰-۳- کارفرما باید در اجرای طرح/پروژه امکان استفاده از منابع مالی غیردولتی را مطابق با بند ۳-۵، بررسی کرده و در اولویت کار قرار دهد.

۱۰-۴- مطالعات امکان‌سنجی طرح‌ها و پروژه‌های بزرگ و متوسط باید به صورت دقیق و با در نظر گرفتن اهداف برنامه‌های توسعه کشور و طرح‌های آمایشی (در صورت وجود) در هر سه بخش مطالعات فرصت، مطالعات امکان‌سنجی اولیه و مطالعات امکان‌سنجی نهایی تهیه شوند و با تایید کارفرما، جهت اطلاع به معاونت امور مهندسی وزارت نفت ارسال شوند.

۱۰-۵- کارفرما باید از استفاده از فناوری‌های نوین که هزینه‌های عملیاتی طرح/پروژه را کاهش می‌دهد و بیشترین بهره‌وری دوران تولید را محقق می‌سازند، اطمینان حاصل کند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه‌های صنعت نفت

۱۰-۶- کارفرما باید در چارچوب ماده ۸ این سند، روش واگذاری مناسب را برای پدیدآوری طرح/پروژه با توجه به نوع و اندازه آن (موضوع ماده ۳) و با اولویت روش-های مطرح در بخش الف ماده ۸، انتخاب نماید.

۱۰-۷- کارفرما باید سیستم مدیریت دانش مناسب به منظور مستندسازی تجارب اجرایی را با هدف جلوگیری از اتلاف منابع در طرح‌ها و پروژه‌های آتی سازمان، در سطح سازمان اجرایی و در سطح طرح/پروژه مستقر نماید.

۱۰-۸- کارفرما باید بودجه‌بندی تفکیکی و سالیانه طرح/پروژه را بصورت تفصیلی تهیه نماید و بمنظور اجتناب از توقف کار ناشی از عدم انجام تعهدات مالی، از تأمین اعتبار سالانه اطمینان حاصل کند.

۱۰-۹- ذینفعان کلیدی طرح/پروژه به‌ویژه کارفرما باید زمینه رعایت اخلاق حرفه-ای، برقراری ارتباطات شفاف و تعاملات سازنده را فراهم آورند.

۱۰-۱۰- کارفرما باید سیستم مدیریت پیمان را به نحوی تنظیم نماید که اختلاف‌های قراردادی در کوتاهترین مدت و در پایین‌ترین سطح الزام‌آوری حل و فصل شوند.

۱۰-۱۱- کارفرما لازم است با توجه به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های درون‌سازمانی خود اقدام به تعریف یکجای کار به صورت طرح یا شکستن کار در قالب چندین پروژه نماید.

۱۰-۱۲- کارفرما لازم است بمنظور استفاده از حداکثر توان فنی و مهندسی کشور، برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهد و بخش‌های مهندسی، مشاوره، پیمانکاری، تولید و مدیریت بخش خصوصی داخلی را در شرایط یکسان در اولویت کاری قرار دهد و در جهت توانمندسازی بخش‌های خصوصی اقدام نماید.

۱۰-۱۳- کارفرما باید پیش از ورود به فرآیندهای مناقصه‌گذاری و انعقاد قرارداد، کلیه ملزومات اجرایی طرح/پروژه از جمله استملاک اراضی، اخذ مجوزهای زیست-محیطی و میراث فرهنگی را تأمین کرده باشد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نفت

نظام فنی و اجرایی طرح با پروژه های صنعت نفت

۱۰-۱۴ - کارفرما باید در برنامه ریزی های اولیه نقاط کلیدی چرخه حیات طرح / پروژه از جمله جلسه آغازین (kick-off meeting)، تحویل کارگاه، تحویل موقت کار، تحویل قطعی کار و آزادسازی تضامین را بمنظور پایش دقیق این نقاط و نتایج حاصل از آنها مشخص نماید. %

معاونت امور مهندسی

اداره کل سیاست‌گذاری مهندسی و استانداردها

نظام فنی و اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت